

læst ved anden Behandling, vil vide — ikke er rigtig, og at hele den her omstridte Forfatters Virksomhed er af en saadan Art, at det vilde svare lidet til, hvad den høje Rigsdag hidtil har foretaget overfor en Række af danske Forfattere, hvis man nu stemte denne Forfatter ud.

Jeg kan endnu ikke andet end sige, at det er ejendommeligt at se, at vistnok den eneste Forfatter med stærk lyrisk Begavelse, der har givet et delvis i høj Grad anerkendende og smukt Udtryk for sin Vurdering af Indre Missions Virksomhed, nu mødes af Indre Mission med Forslag om Berøvelse af Forfatterunderstøttelse. Jeg skal henvise dem, der ikke maatte kende det, til at læse de første Sange i Bergstedts Værk „Hans og Else“ med dets Skildring af Indre Missions Vækkelse i et dødt Sogn som en virkelig Kulturbevægelse, og dets rørende, ja skønne Skildring af den gamle Missionær Grams Vandringer i Sagnet for at rejse dette til aandeligt Liv. Det er besynderligt, at man ikke har kunnet faa Øje paa, at denne Forfatter har kunnet se og give i saare smukke Vers Udtryk for en Vurdering af denne Bevægelse. Noget andet er, at han saa ogsaa vender sig mod Sider i denne Bevægelse eller Udvikling, som han ikke finder Behag i, og tillige i denne særlige Bog skildrer Personligheder, der falder fra Bevægelsen og gaar i helt andre Spor og for øvrigt gaar aandeligt til Grunde.

Ingen, som læser Harald Bergstedts Digtning, hvad enten den er formet lyrisk, dramatisk, episk eller satirisk, vil kunne underkende, at denne Forfatters Virksomhed er gennemtrængt af en dyb, alvorlig Interesse for Samfundsproblemer, ikke mindst for Aandsproblemer, og at han har givet højest interessante og talentfulde Skildringer til Forstaaelse af Tiden. At de er talentfulde, kan dog heller ikke være en Forringelse af hans Virksomhed. Naar man som det ærede Medlem Hr. Pinstrup kan betegne ham som en Forherliger af Nydelser af laveste Art, saa vidner det om en saadan Mangel paa Forstaaelse, at det er beklageligt, at den overhovedet kan komme til Orde her paa denne Talerstol.

Carlsen-Skiødt: Til Finanslovens anden Behandling var der fra det ærede Medlem Hr. Fibiger og mig stillet Ændringsforslag om paa Finansloven at slette Forfatterinden Thit Jensen-Fenger, medens der fra anden Side var stillet Forslag om at slette Harald Bergstedt. Disse to Ændringsforslag blev imidlertid taget tilbage, idet den

højtærede Undervisningsminister bebudede at ville fremkomme med et Forslag om en anden Ordning af Forfatterunderstøttelserne. Dette Forslag vilde vi gerne afvente, og nu foreligger det. Efter det deles Understøttelserne i 3 Klasser. Den af den højtærede Minister foreslaaede Ordning maa anerkendes som en absolut Forbedring fra den tidligere. Ifølge Ministerens Ændringsforslag faar Rigsdagen herefter baade Ret og Pligt til at øve mere Kontrol end hidtil med de Forfattere, der skal have Understøttelse paa Finansloven. Dette kommer særlig til at gælde Klasse 3 om de midlertidige Understøttelser, der efter Forslaget skal være 3-aarige.

Men da den højtærede Ministers Forslag ikke løser det Spørgsmaal, som jeg sammen med flere havde rejst, om, hvorvidt de to navngivne Forfattere Harald Bergstedt og Thit Jensen-Fenger under Hensyntagen til deres litterære Produktion kunde vedblive at faa Statsunderstøttelse, har vi tilladt os at stille et Underændringsforslag til Ministerens Ændringsforslag, hvorefter disse to Forfattere foreslaas slettet paa Finansloven. Spørgsmaalet om en eventuel Slettelse paa Finansloven af disse to Forfattere har vakt ikke saa ringe Opsigt i hele Landet, og Pressen har ogsaa taget livlig Del i disse Forhandlinger. Fra en Side er denne Strid blevet fremstillet som om den stod mellem nogle reaktionære Mørkemænd paa den ene Side og Aandfrihedens lyse Forkæmpere paa den anden. Intet er mere forkert end det. Der er ingen, der vil hævde — jeg da allermindst —, at Mangel paa en bestemt Religion eller Mangel paa al Religion overhovedet skulde gøre en Forfatter mindre kvalificeret til Understøttelse, og der er heller neppe nogen, der vil hævde, at en Forfatter ikke maa kritisere en vis Religion eller, om man vil, al Religion; men ganske anderledes stiller det sig, naar Kritikken antager Karakter af Haan og Spot mod andre Menneskers Religion, mod det, der er helligt og kært for os andre.

Det er ogsaa det, vor Straffelovs § 156 har tænkt paa, naar den nævner Straf for: „Den der driver Spot med eller forhaaner noget her i Landet bestaaende Religions-samfunds Trosælverdomme eller Gudsdyrkelse“. Jeg vil gerne i denne Sammenhæng nævne, hvad Professor Goos udtaler i sin almindelige Retslære. Han siger saadan: „Endelig værnes der med Rette om religiøse Følelser mod Spot og Haan eller Forhaanelser af et Religions-samfunds Tros-